

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdu a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobkyně: **M. M.**, zast. Mgr. Pavlínou Zámečnickovou, advokátkou, se sídlem Příkop 8, Brno, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 6. 2019, č. j. 57 A 44/2018 - 66, o návrhu žalobkyně na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) podanou kasační stížností napadla shora označený rozsudek Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 6. 3. 2018, č. j. MV-146106-4/SO-2015. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání stěžovatelky a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 26. 8. 2015, č. j. OAM-4633-36/DP-2012, kterým byla zamítnuta žádost stěžovatelky o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem „*výkonný manažer – účast v právnické osobě*“.

[2] Stěžovatelka současně s kasační stížností požádala o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. V návrhu uvádí jako důvod pro přiznání odkladného účinku závažnou újmu, jež stěžovatelce hrozí v případě vystěhování z České republiky, jelikož tady žije ve společné domácnosti se svojí dcerou, která o stěžovatelku kvůli jejímu špatnému zdravotnímu stavu pečuje a poskytuje jí veškeré hmotné i finanční zabezpečení. Ve vycestování z České republiky spatřuje nepoměrně větší újmu, než by mohla přiznáním odkladného účinku vzniknout jiným osobám, neboť by se jednalo o výrazný zásah do rodinného a soukromého života. Došlo by tím totiž také k dlouhodobému odloučení, přičemž stěžovatelka si zde za 15 let pobytu vytvořila silné rodinné a sociální vazby, plně se integrovala do společnosti, žije se svojí jedinou dcerou a má zde řadu přátel. Stěžovatelka též ovládá český jazyk. V zemi svého původu se vzhledem k délce svého pobytu již nemá kam vrátit, není tam nikdo, kdo by jí poskytl pomoc a péči, navíc se stěžovatelka důvodně obává, že by se jí tam nedostalo náležité zdravotní péče, a ani by na ni neměla finanční prostředky (na Ukrajině není zřízen systém zdravotního pojištění). Kvůli svému věku

a zdravotnímu stavu by nenašla žádnou práci. Stěžovatelka je vážně nemocná a je odkázána na pomoc své dcery.

[3] Stěžovatelka má rovněž obavy ze situace, kdy by musela žádat o nové povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky, a to kvůli nedostupnosti termínu k tzv. registraci či délce řízení o nové žádosti. Takový zásah do rodinného života stěžovatelky by tak mohl být dlouhodobý a nevratný. Řízení před soudem by pak mohlo postrádat smysl. Stěžovatelka by navíc neměla možnost vystupovat v předmětném řízení osobně, být v kontaktu se svojí právní zástupkyní a udělovat jí pokyny, čímž by bylo porušeno právo na spravedlivý proces, jak vyplývá i z judikatury Nejvyššího správního soudu citované v návrhu. Závěrem stěžovatelka uvádí, že její žalobě krajský soud odkladný účinek přiznal.

[4] Jako důkaz připojuje stěžovatelka též čestné prohlášení své dcery, dle něhož je dcera jedinou blízkou příbuznou stěžovatelky, se svým přítelem o maminku pečuje a ta je na tuto péči zcela odkázána. V případě nuceného vycestování by dcera nebyla schopna financovat chod dvou oddělených domácností. Dcera též uvádí, že mají s maminkou vřelý citový vztah, jsou na sobě vzájemně citově závislé a odloučení by znamenalo pro obě značnou psychickou újmu, jež by mohla mít vliv i na zdravotní stav stěžovatelky.

[5] K návrhu stěžovatelky na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti žalovaná uvedla, že s přiznáním odkladného účinku nesouhlasí, neboť pro to nejsou splněny zákonné podmínky. Stěžovatelce uplynula doba platnosti povolení k dlouhodobému pobytu a žádost o její prodloužení byla zamítnuta. Stěžovatelka tak není oprávněna k pobytu na území České republiky a přiznání odkladného účinku kasační stížnosti by na tom nemohlo nic změnit. Rovněž není splněna podmínka nenahraditelné újmy, v tomto řízení nemůže vzniknout. Mohla by vzniknout až na základě správního vyhoštění, o němž je rozhodováno v samostatném řízení, v němž je zásah do soukromého a rodinného života zkoumán ze zákona, žaloba proti správnímu vyhoštění má pak ze zákona odkladný účinek. Stěžovatelka se tak může případnému zásahu bránit v následném jiném řízení, a proto jí nehrozí nenahraditelná újma již důsledkem napadeného rozhodnutí. Žalovaná odkazuje mj. na usnesení Ústavního soudu ze dne 24. 4. 2012, č. j. Pl. ÚS 23/11, dle něhož efekt zásahu do soukromého a rodinného života má až rozhodnutí vedoucí k nucenému opuštění země, nikoliv neudělení víza. Náležitou ochranu práv stěžovatelky žalovaná dovozuje i z řádného právního zastoupení stěžovatelky a možnosti účastnit se projednávání kasační stížnosti prostřednictvím udělení víza k pobytu do 90 dnů dle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009, o kodexu Společenství o vízech. Stěžovatelka nikdy nefigurovala ve společnosti, v níž měla dle tvrzeného účelu pro povolení pobytu být jednatelkou, společnost za ni neodváděla ani sociální pojištění a živnostenským oprávněním stěžovatelka rovněž nedisponovala. Při posuzování návrhu na přiznání odkladného účinku by tak měly být zohledněny subjektivní okolnosti projednávaného případu. K tvrzenému nepříznivému zdravotnímu stavu žalovaná odkazuje na napadený rozsudek krajského soudu, dle něhož jsou informace ohledně zdravotního stavu stěžovatelky zcela novými, ve správním řízení neuplatněnými skutečnostmi.

[6] Kasační stížnost dle § 107 s. ř. s. nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; přičemž užije přiměřeně § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[7] Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[8] Nejvyšší správní soud po zhodnocení důvodů uvedených stěžovatelkou dospěl k závěru, že v jejím případě jsou naplněny podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[9] Ačkoliv by stěžovatelka mohla být donucena k okamžitému opuštění České republiky až v návaznosti na rozhodnutí o správním vyhoštění, nelze po ní požadovat, aby setrvala na tomto území nelegálně s rizikem vydání takového rozhodnutí, s nímž se navíc vždy pojí dočasný zákaz pobytu na území Evropské unie (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 - 100). Přestože je stěžovatelka v tomto řízení zastoupena advokátkou, k právu na spravedlivý proces náleží i právo účastníka vystupovat v řízení osobně, být v kontaktu se svým zástupcem, udělovat mu pokyny pro výkon zastoupení či mu poskytovat potřebnou součinnost. Nejvyšší správní soud přisvědčil stěžovateli rovněž v tom, že nutnost jejího okamžitého vycestování by výrazně zasáhla do jejího soukromého a rodinného života. Nejvyšší správní soud tak vyhodnotil zákonnou podmínku hrozby nepoměrně větší újmy jako naplněnou.

[10] Nejvyšší správní soud posuzoval návrh rovněž z hlediska dalších podmínek stanovených v § 73 odst. 2 s. ř. s. a dospěl k závěru, že přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti v daném případě nemůže jiným osobám vzniknout újma, ani jím nemůže být ohrožen důležitý veřejný zájem. Vzal rovněž v potaz, že krajský soud žalobě odkladný účinek přiznal.

[11] Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů vyhodnotil, že byly naplněny požadavky § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 s. ř. s., a proto kasační stížnosti stěžovatelky odkladný účinek přiznal. Vzhledem k tomu, že žalobě stěžovatelky již byl odkladný účinek přiznán krajským soudem, postačí v tomto případě, že se přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti pozastavují až do skončení řízení o kasační stížnosti právní účinky přezkoumávaného rozsudku krajského soudu, neboť se tím fakticky dočasně obnovuje také odkladný účinek žaloby proti rozhodnutí žalované.

[12] Usnesení o přiznání odkladného účinku může soud i bez návrhu zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly (§ 73 odst. 5 ve spojení s § 107 s. ř. s.).

[13] Závěrem Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti, které má z povahy věci pouze prozatímní povahu, nijak nepředjímá své rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. října 2019

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu